

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 19 november 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2019-004018 - gemeente Apeldoorn
Activiteit : Herontwikkeling Radio Kootwijk II aan de Radioweg en Turfweg te Kootwijk
Verlenen/weigeren : Verlenen ontheffing
Aanvrager : Staatsbosbeheer
Zaaknummer : 2019-004018

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Staatsbosbeheer [REDACTED] hierna te noemen de aanvrager, van 27 maart 2019 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 27 maart 2019 ontvingen wij een aanvraag van Staatsbosbeheer voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en het opzettelijk verstoren van vleermuizen.

De aanvraag is beperkt tot de dieselloods van gebouw A, Annex G en gebouw D.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belangen van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend. Op 19 mei 2016 is aan Staatsbosbeheer een vergunning krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 (zaaknummer 2015-005760) verleend voor de herontwikkeling van Radio Kootwijk. Een deel van de herontwikkeling van Radio Kootwijk waar geen beschermde soorten aanwezig waren, is reeds uitgevoerd op basis van deze vergunning.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 23 augustus 2019 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 2 augustus 2019 hebben verzocht.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er is een zienswijze ingekomen als reactie op de terinzagelegging van het ontwerpbesluit.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.8 lid 1 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Staatsbosbeheer

voor de soort, verbodsbepalingen en wettelijke belang zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soort(en), verbod(en) en belang(en)

Soort	Verbod	Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Belang:

A. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het plangebied zoals aangegeven in figuur 1 en 2 van bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 december 2022.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort, verboden en belang zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-004018.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-004018.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij

de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-004018.

10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van vleermuizen.
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-004018. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
12. De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat de ecologisch deskundige tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en dient door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de ecologische begeleiding/werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2019-004018.

Soortspecifieke voorschriften

14. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 2 en die zijn opgenomen in bijlage 2 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
15. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.
16. Omdat de dieselloots bij gebouw A, Annex gebouw G en gebouw D die gesloopt/gerenoveerd gaan worden potentieel geschikt zijn voor overwinterende vleermuizen, mogen de sloop-en renovatiewerkzaamheden niet uitgevoerd worden in de overwinteringsperiode van vleermuizen, globaal lopend van 1 november tot 1 april. Indien het niet mogelijk is de werkzaamheden buiten de overwinteringsperiode uit te voeren, dienen deze gebouwen met potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen in het paarseizoen, globaal lopend van 15 augustus tot 1 november, voorafgaand aan de werkzaamheden, ongeschikt gemaakt te worden. Bij het ongeschikt maken in de paarperiode dient de avondtemperatuur 3 dagen achtereenvolgens minimaal 10°C te zijn. Na het ongeschikt maken dient nogmaals een

---

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, N.J.N., IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

controle uitgevoerd te worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn, dat is met een vleermuisonderzoek in de avond.

17. Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk ter plaatse stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient hierbij geraadpleegd te worden. Indien de vleermuizen niet uit zichzelf vertrekken, dient contact opgenomen te worden met de provincie Gelderland om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.
18. De tijdelijk aangebrachte vleermuiskasten dienen te blijven hangen tot de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiode. Daarnaast mogen de tijdelijke vleermuiskasten pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen en buiten de meest kwetsbare periodes zijnde de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (1 november tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Radio Kootwijk bestaat uit een centraal zendgebouw en diverse bijgebouwen welke deels tot 2005 in gebruik en beheer waren bij KPN. In de periode na het vertrek van KPN is gezocht naar een passende bestemming voor de gebouwen waarbij Staatsbosbeheer in 2009 het initiatief heeft gekregen voor de herontwikkeling van Radio Kootwijk. De voorgenomen herontwikkeling betreft de volgende werkzaamheden:

Renovatie

- Herontwikkeling/renovatie van gebouw D inclusief dieselloods (deelgebied 5 op de kaart). De kelder van gebouw D is na renovatie niet meer toegankelijk voor vleermuizen;
- Renovatie en verplaatsen van koppelhuis/badhuis bij gebouw E (deelgebied 6);

Sloop

- Sloop van dieselloods bij gebouw A (deelgebied 1);
- Sloop van het niet monumentale deel van gebouw G (Annex G, deelgebied 3);

Omvormen

- Omvormen van de kelder van Annex G (deelgebied 3);
- Omvormen van de bunker langs het parkeerterrein nabij gebouw T (deelgebied 2).

Uit de quickscan in 2018 is gebleken dat de werkzaamheden aan de watertoren, de bunker en het parkeerterrein (deelgebieden 2 en 4) geen effecten hebben op beschermde soorten. Deze deelgebieden vallen daarom buiten de ontheffingsaanvraag.

Een gedetailleerdere beschrijving van de werkzaamheden per deelgebied is beschreven op pagina 3 en 4 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage "Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming Radio Kootwijk Gebouw D, Annex G en dieselloods gebouw A, ECOquickscan, 26 maart 2019.

De sloop van de dieselloods van gebouw A en Annex G staat gepland voor september 2019. Daarna zullen de andere werkzaamheden plaatsvinden. De renovatie van gebouw D staat gepland voor begin 2020.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven op pagina 7 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage(s) "Quick scan flora en fauna Radio Kootwijk: Gebouw D, Annex G, watertoren e.a.", ECOquickscan, 5 maart 2018. Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 2016) en op websites gepubliceerde verspreidingsgegevens van bijvoorbeeld Particuliere Gegevens behorende Organisaties (RAVON, Zoogdierverseniging, etc.). Daarnaast is gebruik gemaakt van de onderzoeksresultaten van de 'PlanMER, Herontwikkeling Radio Kootwijk' (Verspui, 2011) en van de eerder uitgevoerde quick scan bij Radio Kootwijk voor gebouwen C en E (Burgt, 2017).

Het nader onderzoek naar boommarter en steenmarter en kerkuil en vleermuizen is beschreven op pagina's 6 en 7 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage "Nader onderzoek flora en fauna Radio Kootwijk Gebouw D, Annex G, koppelhuis en dieselloods gebouw A.", ECOquickscan, 20 december 2018. Het nader onderzoek heeft plaatsgevonden in 2018 op basis van het Vleermuisprotocol 2017 en kennisdocumenten van BIJ12.

Uit de quickscan is gebleken dat de werkzaamheden aan de watertoren, de bunker en het parkeerterrein geen effecten hebben op beschermde soorten. Deze deelgebieden zijn daarom niet meegenomen in het nader onderzoek. Het onderzoek naar vleermuizen, steen- en boommarter heeft bij alle overgebleven gebouwen plaatsgevonden. Bij gebouw D is daarnaast onderzoek gedaan naar aanwezigheid van de kerkuil en is specifiek onderzoek gedaan naar massawinterverblijfplaatsen (middernachtzwermen) van de gewone dwergvleermuis. De andere bouwwerken zijn hiervoor als ongeschikt verklaard.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

Vleermuizen

- 1 paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in de dieselloods van gebouw A;
- 2 gecombineerde zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in Annex G;
- 1 gecombineerd zomer-, en paarverblijfplaats, 1 zomer- en 1 paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in gebouw D;
- 1 winterverblijfplaats van één of enkele gewone dwergvleermuizen in de kelder van gebouw D.
- Foeragerende gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen, gewone grootoorvleermuizen en laatvliegers.

Amfibieën en reptielen

- Bij Annex G en gebouw D zijn rugstreeppadden waargenomen en bij Annex G een hazelworm.

Niet aangetroffen zijn:

- Kraamverblijfplaatsen of massawinterverblijfplaatsen van vleermuizen;
- Verblijfplaatsen van steenmarter of boommarter of andere kleine marterachtigen;
- Andere beschermde reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

Kleine marterachtigen

Volgens de NDFF en verspreidingsatlas zijn er geen waarnemingen van kleine marterachtigen ter hoogte van de Veluwe, met name ter hoogte van de stuifzanden waar Radio Kootwijk nabijgelegen is. Gezien het gewenste habitat van deze soort en de verspreiding is het aannemelijk dat kleine marterachtigen in het plangebied niet voorkomen of slechts zeer incidenteel.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de sloop- en renovatiewerkzaamheden worden:

- 3 gecombineerde zomer- en paarverblijfplaatsen, 1 zomer-, en 2 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield en vleermuizen verstoord.
- na de renovatie van gebouw D, 1 winterverblijfplaats van één tot enkele gewone dwergvleermuizen in de kelder, ontoegankelijk.

Er wordt geen essentieel foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen aangetast.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Om effecten op vogels te voorkomen dient buiten het broedseizoen het groen dat verdwijnt te worden verwijderd, zowel bomen, opgaande beplanting (waaronder klimplanten tegen de gevel) en laag struikgewas. Om vestiging van algemene zoogdieren en amfibieën in de gebouwen te voorkomen, worden de volgende maatregelen voorgesteld:

- Het voortijdig maaien of leeghalen van het opgehoopte of achtergelaten organisch materiaal in de gebouwen in de deelgebieden zodat dieren wegtrekken;
- Het beperken van verlichting tijdens de avonduren in voorjaar, zomer en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
- Het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.

Boom- en of steenmarter

In gebouw D zijn tijdens de quickscan in januari 2018 sporen van boom- en/of steenmarter gevonden. Tijdens het nader onderzoek zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of dieren aangetroffen. Uit voorzorg worden de te slopen gebouwen ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken gebeurt buiten de zoogtijd (maart - begin/medio juli). Vlak voordat het gebouw of de gebouwen waar steen- en/of boommarter mogelijk kan voorkomen wordt gesloopt, wordt deze geïnspecteerd door een ecooloog en wordt het gebouw indien en waar nodig strippend gesloopt totdat met zekerheid de afwezigheid van steen- en boommarter is vastgesteld.

Rugstreeppad en hazelworm

Om doden en verwonden van individuen te voorkomen geldt het volgende:

Werkzaamheden vinden alleen plaats vanaf de aanwezige (half)verharding. Voertuigen, materiaal en materieel worden ter alle tijden niet buiten de (half)verharding geplaatst (ook niet tijdelijk). Ook containers voor de afvoer van sloopmateriaal worden niet buiten de (half)verharding geplaatst. De werkzaamheden vinden plaats in een natuurgebied; onverharde delen worden onder andere gebruikt door verschillende beschermde amfibieën en reptielen. Schade aan habitats en soorten dient ter aller tijde voorkomen te worden. Daarnaast kan het parkeren van voertuigen met warme/hete motoren in (hoge) vegetatie eenvoudig een natuurbrand veroorzaken. Alles wat op locatie wordt neergezet dient op de gesloten verharding te worden geplaatst. Alles wat op half verharding wordt geplaatst, en er langer staat dan twee weken staat, wordt geplaatst op pallets of balken waardoor er een afstand van 10 cm ontstaat tussen maaiveld en hetgeen wordt geplaatst. Dit geldt ook voor afvalcontainers en een chemisch toilet. Dit om te voorkomen dat dieren onder het object kruipen wat wordt geplaatst en daar gaan overwinteren. De werkzaamheden worden deels in de periode uitgevoerd dat dieren op zoek gaan naar en weggekropen zijn op vorstvrije locaties ter overwintering. Als objecten buiten een

vorstperiode worden geplaatst en in de vorstperiode worden weggehaald kunnen dieren als gevolg van de vorst komen te overlijden. Door alles op pallets of balken te plaatsen kan de wind/vorst ook onder de objecten komen en worden deze objecten niet gebruikt als overwinteringslocatie.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis te beperken worden maatregelen voorgesteld. De mitigerende maatregelen zijn beschreven op pagina's 6 tot en met 9 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage "Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming Radio Kootwijk Gebouw D, Annex G en dieselloods gebouw A, ECOquickscan, 26 maart 2019.

In figuur 3 t/m 7 van bijlage 2 van deze ontheffing zijn foto's en locaties van de voorzieningen opgenomen.

Beoordeling

Beoordeling ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek naar beschermde soorten op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn met enkele aanvullingen voldoende.

De werkzaamheden aan de gebouwen wordt gefaseerd uitgevoerd, buiten de overwinteringsperiode van vleermuizen of indien dit niet mogelijk is, worden de gebouwen in het paarseizoen voorafgaand ongeschikt gemaakt. Voor de sloop van de dieselloods bij gebouw A en Annex G zijn minimaal 3 maanden van tevoren tijdelijke kasten opgehangen aan gebouw J en bomen in de omgeving. Voor de renovatie van gebouw D bieden de eerder gerenoveerde gebouwen C en E geschikte alternatieven in de vorm van boeiboorden. Daarmee is ook daarvoor voldoende gewenningstijd aanwezig. Als permanente voorzieningen voor gebouw D worden vergelijkbare boeiboorden aangebracht zoals in gebouw C en E. De bunker bij gebouw T en de kelder van Annex G worden tijdens de werkzaamheden omgevormd tot (winter)verblijven voor vleermuizen. Dit als permanente mitigatie voor respectievelijk de twee zomer- en paarverblijfplaatsen in Annex G, de paarverblijfplaats in de dieselloods van gebouw A en de winterverblijfplaats in de kelder van gebouw D.

Van bovenstaande maatregelen kunnen ook andere vleermuissoorten zoals de laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis profiteren.

Er is voldoende zekerheid verkregen dat de functionaliteit van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis tijdens en na de werkzaamheden gegarandeerd is.

Naar aanleiding van bovenstaande zijn alle uit te voeren mitigerende maatregelen in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Gewone dwergvleermuis	<p>Sloop of renovatie uitvoeren buiten de winterperiode (1 november tot half april) of ongeschikt maken in paarperiode (half augustus tot 1 november).</p> <p>Werken buiten de kraamperiode half mei-half juli.</p>	<p>Voor de sloop van de dieselloods bij gebouw A en Annex G zijn eind februari 2019 12 tijdelijke vleermuiskasten geplaatst, type VK MP 01 waarvan 3 aan gebouw J (naast gebouw G) en 5 aan bomen in de omgeving van Annex G. Daarnaast 4 kasten in de buurt van gebouw A, waarvan een deel aan bomen.</p> <p>Voor de renovatie van gebouw D bieden gebouwen C en E geschikte alternatieven in de vorm van boeiboorden die toegankelijk zijn. De renovatie van gebouw C en E is al afgerond vóór januari 2018.</p> <p>In bijlage 2 zijn de locaties en foto's van de voorzieningen opgenomen.</p>	<p>Mogelijkheid 1. Indien de (sloop)werkzaamheden plaatsvinden tussen 31 oktober en 31 maart wordt het betreffende gebouw voor eind oktober (of bij een warm najaar (geen vorst) uiterlijk medio november) ongeschikt gemaakt. Dit dient te gebeuren wanneer de avondtemperatuur 3 dagen achtereenvolgens minimaal 10°C is.</p> <p>Mogelijkheid 2. Indien de (sloop)werkzaamheden plaatsvinden voor 31 oktober of na 31 maart, kan strippend worden gesloopt. Dit dient te gebeuren onder begeleiding van een deskundig ecoloog.</p> <p>Gebouw D wordt uiterlijk oktober 2019 ongeschikt gemaakt. Dit dient te gebeuren wanneer de avondtemperatuur 3 dagen achtereenvolgens minimaal 10°C is.</p> <p>Na ongeschikt maken vindt een nadere controle plaats of de vleermuizen echt vertrokken zijn. Dit is met een vleermuisonderzoek in de avond.</p>	<p>Tijdens de renovatie van gebouw D worden boeiboorden aangebracht. De boeiboorden steken ver uit en zullen tijdens de renovatie geschikt gemaakt/gehouden worden door het openhouden van randen langs de gevel, waardoor toegang tot de boeiboorden ontstaat. Dit wordt op dezelfde manier gedaan als bij gebouwen C en E die al gerenoveerd zijn.</p> <p>De kelder van Annex G en de bunker bij gebouw T zullen tijdens de werkzaamheden worden omgevormd tot (winter)verblijfplaatsen voor vleermuizen. Een deel van deze omvormingen zal tevens de permanente mitigatie vormen voor respectievelijk de twee zomer- en paarverblijfplaatsen in Annex G en de paarverblijfplaats in de dieselloods van gebouw A.</p> <p>Er komt een lage ingang waarbij de vleermuizen al vliegend naar binnen kunnen in de kelder. In de kelder worden schuilmogelijkheden aangebracht. De schuilvervoorzieningen kunnen worden gerealiseerd door bijvoorbeeld het plaatsen van strovezelplaten tegen de gevels of het plaatsen van neststenen waar de dieren in kunnen wegkruipen. De kelder wordt zo aangelegd dat deze niet meer voor mensen toegankelijk is.</p>

				In bijlage 2 zijn de locaties en foto's van de voorzieningen opgenomen.
--	--	--	--	---

Andere bevredigende oplossing

Andere bevredigende oplossingen van het project zijn beschreven op pagina 10 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage(s) "Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming Radio Kootwijk Gebouw D, Annex G en dieselloods gebouw A", ECOquickscan, 26 maart 2019.

Gebouw D: Het niet uitvoeren van de renovatiewerkzaamheden aan gebouw D leidt tot verwaarlozing en mogelijk instorting of brandstichting als gevolg van leegstand. Vanwege de monumentale status en de staat van verval is renovatie de enige mogelijkheid. Bij de restauratie zal rekening gehouden worden met de aanwezige soorten door middel van de planning van de werkzaamheden en het inbouwen van permanente mitigatie.

Voor Annex G en de dieselloods van gebouw A zijn geen andere mogelijkheden dan deze bouwwerken te slopen. De aanwezige soorten in de gebouwen kunnen uitwijken naar andere gebouwen waar permanente voorzieningen zijn opgenomen.

Het zendstation betreft een monument en Monumentenzorg stelt hoge eisen en verplichtingen. Zo is er een verplichting vanuit monumentenzorg om bepaalde gebouwen te slopen. Daarnaast zijn bestaande gebouwen al geschikt of mogen niet worden aangepast (bijvoorbeeld door inbouwkasten te plaatsen) omdat het een monument is. Ook het plaatsen van extra voorzieningen los van de gebouwen is geen optie, de inrichting van het terrein valt ook onder het monument.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Het project is locatie gebonden. Er is voldoende aangetoond dat er geen andere mogelijkheden zijn voor tijdelijke en permanente voorzieningen en er geen alternatieve werkmethode is die minder effect zal hebben op de (in de omgeving) aanwezige gewone dwergvleermuis. Wij concluderen dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Belang

Op pagina('s) 10 en 11 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage "Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming Radio Kootwijk Gebouw D, Annex G en dieselloods gebouw A", ECOquickscan, 26 maart 2019, is beschreven welk wettelijk belang op het project van toepassing is.

In gebouw D is asbest toegepast. Dit dient verwijderd te worden. Daarnaast staat gebouw D op het moment leeg en is in verval. Indien het gebouw verder verval, is de openbare veiligheid in het geding vanwege de ligging midden in een recreatief gebied met veel wandelaars, honden en kinderen. Vanwege de monumentale status dient het gebouw gerenoveerd te worden.

In 2008 heeft Staatsbosbeheer aangegeven een passend plan voor de herontwikkeling van Radio Kootwijk te willen maken. Het plan 'Hallo Bandoeng... Hier Radio Kootwijk' van Staatsbosbeheer is in november 2009 goedgekeurd door burgemeester en wethouders van Apeldoorn en Gedeputeerde Staten van Gelderland. Het plan van Staatsbosbeheer leidt tot versterking van de bijzondere combinatie van uitzonderlijke cultuur en overweldigende natuur in het hart van de Veluwe en dient daarmee een groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische redenen.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. Het betreft de belangen die zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

Op pagina 10 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage(s) "Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming Radio Kootwijk Gebouw D, Annex G en dieselloods gebouw A", ECOquickscan, 26 maart 2019, is beschreven in hoeverre de gunstige staat van de in het geding is door het geplande project.

De te slopen bebouwing bevat slechts een klein deel van de aangetroffen verblijfplaatsen. Er zijn dan ook, naast de reeds gerealiseerde tijdelijke vleermuiskasten, voldoende mogelijkheden voor de gewone dwergvleermuis. Door het wegnemen van de aangetroffen verblijfplaatsen (die tijdelijk is en te zijner tijd definitief worden gemitigeerd) wordt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied niet beïnvloed.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort(en)

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag, waardoor drie gecombineerde zomer- en paarverblijfplaatsen, één zomer-, twee paarverblijfplaatsen en één winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verdwijnen zal door het toepassen van voldoende maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis. Wij kunnen hiermee instemmen.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soort(en) welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soort(en) en verbod(en) wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soort(en) en verbod(en).

Zienswijze

Zienswijze van Ecoquickscan, mw. D. Riemer, gedateerd 16 oktober (telefonisch) en 22 oktober 2019

In de zienswijze worden de volgende zaken aangegeven:

1. Voorschrift 12 schrijft iets voor aan de ecologisch deskundige en dat kan niet, omdat dit niet de ontheffinghouder is. Dit moet tekstueel worden aangepast;
2. Voorschrift 17 schrijft voor dat als tijdens de sloop nog vleermuizen worden aangetroffen, gewacht moet worden tot deze uit zichzelf vertrekken. Hier moet aan toegevoegd worden dat hiervoor aanvullende maatregelen genomen mogen worden.

Reactie op zienswijze

Beide punten berusten op misinterpretatie van de tekst van deze voorschriften. In voorschrift 12 is en blijft de ontheffinghouder verantwoordelijk dat het logboek wordt ingevuld door een ecologisch deskundige. Dit voorschrift is tekstueel verduidelijkt.

Voorschrift 17 duidt op een bijzondere situatie, die ingevolge de daarvoor gegeven voorschriften nooit plaats zou mogen vinden. Als het zover komt dat nog tijdens de sloop vleermuizen worden aangetroffen, ondanks de getroffen maatregelen om dit te voorkomen, en deze niet zonder aanvullende maatregelen vertrekken, dient altijd eerst contact opgenomen te worden met de provincie Gelderland om toestemming te krijgen voor aanvullende stappen. Dit voorschrift is tekstueel verduidelijkt.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Teammanager Vergunningverlening

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betalen van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

bijlagen:

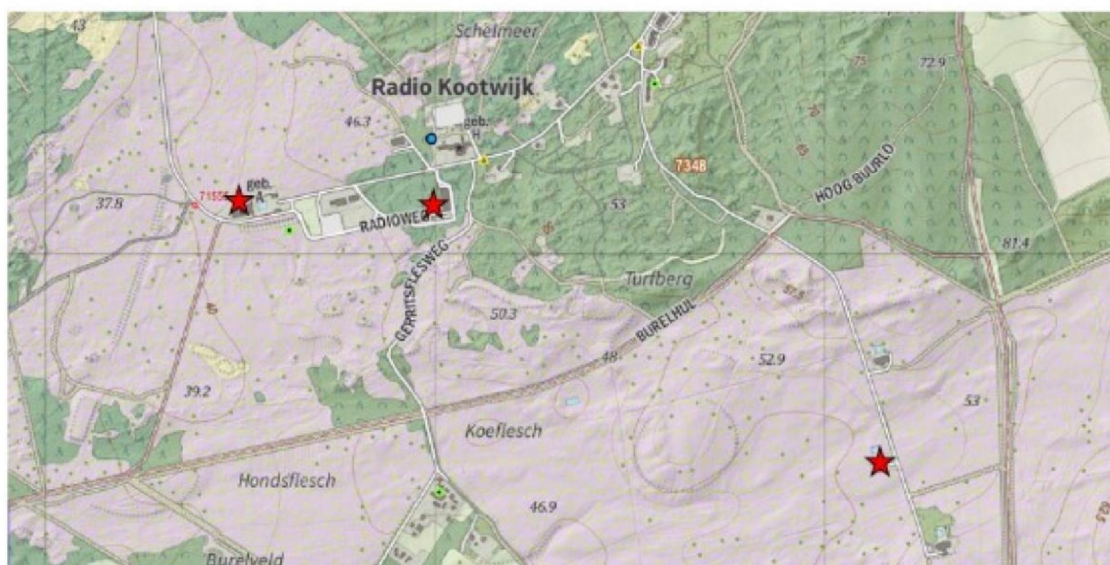
- Bijlage 1: figuur 1 en 2: kaarten projectlocatie
- Bijlage 2: figuur 3: foto's tijdelijke maatregelen
figuur 4: locaties permanente maatregelen
figuur 5: detail boeiboord gebouw D
figuur 6: aanzicht boeiboord gebouw C en E
figuur 7: onderzijde boeiboord gebouw C en E

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie

Figuur 1. Het plangebied met de deelgebieden waar werkzaamheden gaan plaatsvinden in het rood uitgelicht. Deelgebied 1 is de dieselloods bij gebouw A, deelgebied 3 is Annex G, deelgebied 5 is gebouw D.

Figuur 2. Uitsnede topografische kaart (1:25.000) met rode sterren aangegeven de globale ligging van het plangebied, van links naar rechts: dieselloods gebouw A, Annex G en gebouw D. (bron: J.W. van Aalst, www.opentopo.nl)

BIJLAGE 2

Mitigerende maatregelen

Tijdelijke maatregelen

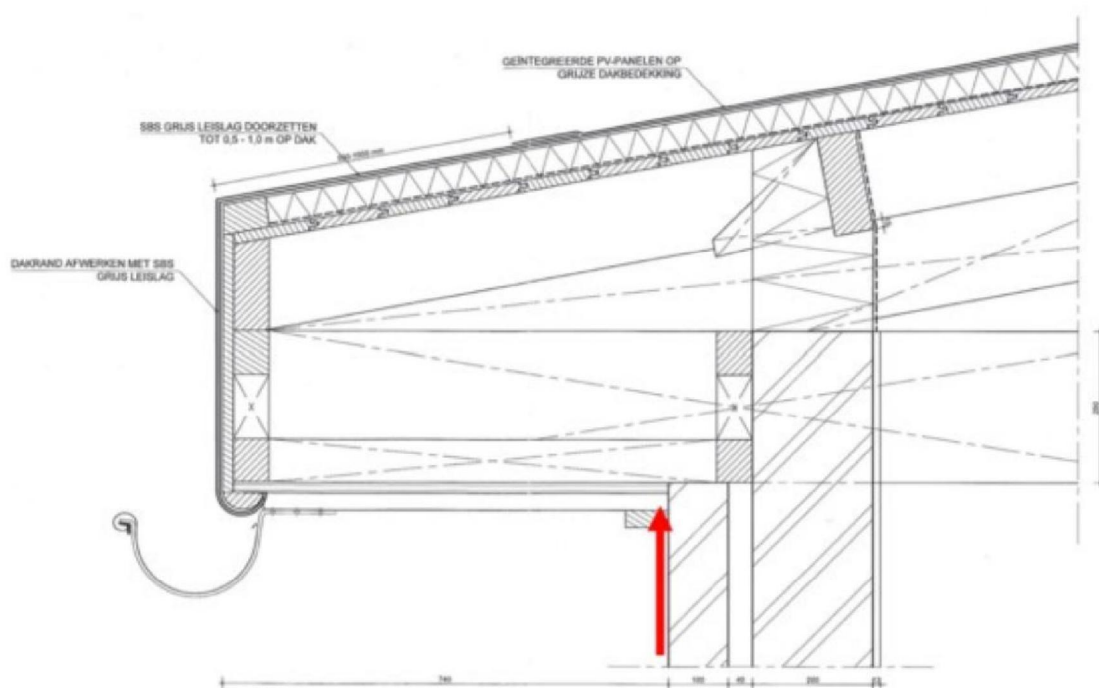

Figuur 3. Foto's van twee van de kasten aan gebouw J (links) (deelgebied 3) en een kast aan een boom bij gebouw J (rechts). Deze kasten zijn opgehangen ter mitigatie van de verblijfplaatsen in Annex G.

Permanente maatregelen

Figuur 4. In deelgebied 2 bevindt zich de bunker nabij gebouw T en in deelgebied 3 bevindt zich de kelder van Annex G die geschikt worden gemaakt als winterverblijfplaats voor vleermuizen. In deelgebied 3 bevindt zich tevens gebouw J waar tijdelijke voorzieningen zijn opgehangen. In deelgebied 5 bevindt zich gebouw C en in deelgebied 6 gebouw E die vervangende verblijfplaatsen biedt voor de renovatie van gebouw D.

Figuur 5. Detail van het overstek bij gebouw D met daarin aangegeven (rode pijl) de locatie die het meest geschikt is als toegang voor vleermuizen. Vleermuizen kunnen hier op de muur landen en dan naar binnen kruipen. Deze methode is ook bij de gerenoveerde gebouwen C en E toegepast.

Figuur 6. Aanzicht boeiboorden gebouw C en E

Figuur 7. Onderzijde boeiboorden gebouw C en E